UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Aluari Pelagij de pla[n]ctu eccl[es]ie desideratissimi libri duo et indice copiosissimo et marginarijs additionibus rece[n]s illustrati

Alvarus <Pelagius>

Lugduni, 1517

Vigesimusnon[us] ar. de criminib[us] impato[rum]. Triplici corona coronant[ur] reges Romano[rum]: Et q[ui]libet corona q[ui]d defignat. Q[uod] donatio facta eccl[es]ie ab imp[er]atore non po[...]t ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29953

Visual Library

modeſte poteſt aliquid dare:non autẽ teſtari.vt in p:e.c. ad hec.ſm Lau.qui ita no.xij.q.v.ſi eps.¶ Sed idẽ Lau. ⁊ Hu.no.xij.q.ij.alienationes.ꝙ ↄſuetudo eſt in quibuſ⸗dam eccleſijs ꝙ clericus mo:iens poſſit diſponere de oi⸗bus fructibus ſue ꝓbende ꝑcipiendis vſqꝫ ad annũ quã⸗do papa ſcit ⁊ tolerat. ⁊ hoc p:obatur per decre. ſignifi⸗catum.ex̃ de p:eben.ſm intellectum quẽ poſuerũt Hoſ.⁊ Phi.qui exponũt ibi/ad ãniuerſarium.i.fructus percipi⸗endos per annũ.quia fo:te conſuetudo erat illius eccle⸗ſie ꝙ canonicus decedens fructus ꝓbende ſue poſſet cui vellet poſt mo:tem ſuã legare per annũ.⁊ hanc ſententiã ſequit̃ Oſtiẽ.put ſatis no.de iſta materia. de pecu. cleri. ſane.Et ita no.Car.⁊ carð. Jo.mona.ex̃ de re.ec.hoc con ſultiſſimo.li.vj.Qð poſſet concedi de fructibus ꝑceptis. ſecus de ꝑcipiendis. ⁊ eſt ratio diuerſitatis:q: fructus q̃ ꝑcepti ſunt ⁊ nõdum conſumpti a canonico ſiue a clerico defuncto: ꝑtinent ad capl̃m ipſius eccleſie in qua defun⸗ctus erat canonicus.ex̃ de teſta.relatuꝫ.ij.⁊ ſic poſſunt de eis o:dinari ſiue cõſuetudine ſiue cõſtitutione ſua. Sed in ꝑcipiendis nõ eſt ita:nam illi ꝑtinent ad eũ qui loco defuncti ſurrogatur:qui nõ debet ſuis ſtipendijs milita⸗re.xij.q.ij.ꝑcarie.quia ad quẽ ſpectat onus: ⁊ emolumen tum.vt patet in eo qð legit̃ ⁊ no.ex̃ de ſepul.c.j.De h etiaꝫ tangit̃ per Inno.ex̃ de teſta.cũ in officijs.ſed de hoc vide qð no.in ſpe.c.de fructibus.⁊ inter.§.j.v.ſed ipſe p̃latus. ibi vide.¶ Facit etiã p:o hac materia qð legit̃ ⁊ no. xvj. q.j.Qm̃ quicqd habent clerici pauperũ eſt.⁊ domus illo rum oibus debent eſſe cõmunes.ſuſceptioni peregrino⸗rũ ⁊ hoſpitum debent eſſe intenti ⁊c.xxiij.q.vij.ꝙ aũt.ibi. Non ſunt illa noſtra:ſꝫ pauperũ. quoꝝ ꝓcurationẽ quẽ⸗admodum gerimus:nõ ꝓp:ietatem nobis vſurpatione dãnabili vendicamus.⁊ p:emiſit ibi. Que tamen ſi pau⸗perũ compares ſumus:etiam noſtra ſunt ⁊ illoꝝ.⁊ ibi in gloſ.non intelligas iuris dominij. ⁊ in gloſ.ſe.i.ad ſeruã dum nobis data.⁊ in gloſ.ſeq.p̃lati. ⁊ optime qð legitur ⁊ no.xxiij.q.viij.conuenio:.ad ſi.ibi.Templo eñ dei nihil poſſum aut decerpere aut tradere: quũ illud cuſtodiẽdũ nõ tradendũ ſuſceperim.⁊ in gloſ.vlti. que incipit/⁊ ita p̃latus.facit ad idem qð legitur ⁊ no.xij.q.j.c.ſi. Et qð le gitur [illegible]. ex̃ de p̃ſcrip.c.ij.in ſi.ibi.in rebus pauperũ in ꝑiudicium nõ facturam.⁊ in gloſ.ibi. ⁊ ſic bona.⁊ p:e.§. xliij.di.§.j.ibi.ꝑmittitur.⁊ in gloſ.ſufficere.¶ P:edictis ergo iuribus teneo/ vt dixi/nullo modo beneficiatũ quẽ⸗cũqꝫ facere fructus ſuos ꝑceptos vt poſſit eos dare cui⸗cũqꝫ voluerit.nec ↄſanguineis:niſi indigentib⁹.nec alijs quia vere ſic eccleſiarũ ⁊ pauperũ ſunt vt eis cõmunicẽ⸗tur.q: ſemper indigent:⁊ ſemꝑ ſunt ſicut p:edia ⁊ alia bo na immobilia:⁊ nũqꝫ poſſunt mutare naturam ſuam: vt aliter poſſint expendi/ꝙ in varias neceſſitates eccleſiarũ miniſtroꝝ ⁊ pauperũ.vt ꝓbant clariſſime ⁊ late omnia iu ra p:edicta.⁊ ſicut infra tetigi in hac parte ſecunda in ar. lxvij.in ꝑn.v.quod de p:elatis. Credo clericos beneficia tos teneri ad reſtitutionem illo:um fructuũ quos volu⸗ptuoſe conſumũt non facientes officium:vel facientes/ſꝫ non debito modo:⁊ nõ o:antes p:o populo: vel indigne o:antes:quum ſint in peccato mo:tali. Quia iſta oblata ſunt ob cauſam eccleſijs vt o:etur p:o ipſis offerentibus. j.q.j.ipſi ſacerdotes.legit̃ ⁊ no.iij.q.j.nulli. Vt inde pau⸗peres alerentur.vt.ſ̃.ꝓxime plene ꝓbatum eſt. Quia er go hoc non faciunt:⁊ fructus recipiunt: infideles ſunt et pauperũ necato:es.xiij.q.ij.qui oblationes. ij.⁊.c.ſequẽ. ¶ Item cõmittunt furtum: quia ſubtrahunt inuito qð obtulit.non eñ obtulit iſtis ſed illis qui debẽt facere ſer⸗uitium.ad hoc.lxxj.diſt.ſiquis ſacerdotum.cum.c.ſeq.xij. q.ij.qui abſtulerit.⁊.c.glo:ia epiſcopi.ff. amico rapere. ¶ Item cõmittũt ſacrilegiũ. quia fraudãt totã eccl̃iam cui debent p:odeſſe in o:ationibus. vt p:e.c.qui oblatio⸗nes.⁊.c.glo:ia. In grauibus peccatis quis poſitus/duꝫ ſuis p:emitur: aliena nõ diluit. Cũctis enim liquet quia quũ is qui diſplicet ad intercedendũ mittitur: irati ani⸗mus ꝓcul dubio ad deterio:a ꝓuocatur. ſm Greg.in pa ſto:ali.cuius verba habent̃.xlix.diſt.§.j.⁊.iij.q.vij.in gra uibus.vbi dicit gloſ.que incipit.ex vite.⁊ bene quidẽ eſt ibi ar.o:ationes maloꝝ ijs p:o qbus o:ant nocere.⁊ opti me.j.q.j.fertur.ibi. Aut quo ꝓpl̃m o:ationis clypeo tuea tur:qui ſe iaculis hoſtium feriendũ exponit: ⁊.j. Maio: ergo metuẽda eſt locis illis calamitas: vbi tales interceſ⸗ſo:es ad locũ regiminis adducuntur:qui dei in ſe magis iracũdiam p:ouocant:quã ꝑ ſemetipſos placare debue⸗runt.⁊ in gloſ.ecce ꝙ crimen.⁊.xlix.di.§.j.ibi.Sollicite fo: midandũ eſt/ne qui placere poſſe irã dei creditur:hãc ipſe ex ꝓp:io reatu mereatur:cũcti eñ liquido ⁊c.et.j.Qui ꝗ deſiderijs terrenis adſtringitur:caueat ne diſtricti iram iudicis grauius accendẽs/dum de loco delectat̃ glo:ie. ſiat ſubditis autho: ruine. Qui ſibi cõſcius eſt his audi tis det ipſe ſolutionem. Hui⁹ ſentẽtie eſt Ray. in ſumma ſua in rub:ica de apoſtatis.in ſi.§.ſed nũquid ⁊c.vñ dicit Archið.in ꝑ.§.j.xliij.di. Certe iudicio meo hinc ex dicto Hiero.poſito in p:e.§.j.xliiij.di.põt elici ſolutio hui⁹ que⸗ſtionis.ꝙ teneant̃ ad reſtitutionẽ: quũ dicat ꝑmiſſum vi⸗ctum de bonis altaris altaris:non abuſum. Fateo: hũc ꝙ durus eſt hic ſermo:⁊ multos ſcandalizat. ſicut verbum chriſti.niſi quis mãducauerit carnẽ meã ⁊c. Jo. vj.de ↄſe. diſt.ij.ſed panis. Nihilomin⁹ verus eſt. q: licet actio ↄtra tales ↄſumpto:es directa nõ ꝓcedat.indirecta tñ ꝓcedit nõ ſolum co:am deo/ſed etiam co:ã eccleſia q: tenent̃ ra tionẽ reddere de malis expenſis clerici epõ.legit̃ ⁊ no.ex̃ de accuſa.qualiter ⁊ qñ.ibi.red de rõnẽ.⁊ in gloſ.ſed qua liter.⁊ caſus exp:eſſus.x.q.iij.c.j.ibi.et in ſingulis annis epõ ratio ſiat. Et clerici ſuas eccl̃ias tenentur cõſeruare indẽnes de dilapidatione ⁊ malis expenſis: ⁊ de dãnis q̃ ei intulerũt.vt eſt exp:eſſum.xij.q.ij.ſtatuim⁹.ibi.⁊ de fa⸗cultatibus/ſiquas habent ꝓp:ias/indẽnem eccl̃iam red dant.⁊.c.ſeq.⁊.c.diaconi.j.ibi. Sacerdotes nihil de reb⁹ eccleſie ſibi cõmiſſe alienare ꝑſumant.qð ſi fecerint:cõmu ni in ↄcilio ⁊ ab hono:e depoſiti de ſuo ꝓp:io aliud tãtũ reſtituant ⁊c.ex̃ de elec.ꝙ ſicut.§.ſi. Cõſumere autem/vel male expendere/alienare eſt.vt ꝓbat meus.§.p:eal.xliij. diſt.§.j.⁊ dare.xij.q.ij.monemus.ex̃ de re.ec.nulli. De iſto pũcto an clerici ſint dñi fructuũ notauit Oſtiẽ.ex̃ de pe⸗cu.clerici.ſane.⁊ Jo.gal.⁊ Jo.mona.ex̃ de rebus eccleſie nõ alie.hoc conſultiſſimo.lib.vj.quoꝝ opinio ſalua eo:uꝫ reuerentia parat viam ⁊ laqueũ clericis bona eccleſiarũ amplius conſumendi:que tot ſacris canonibus allega⸗tis ſuperius contradicit.

¶ Articulus.xxix. A

Expediti dei gra⸗tia de defectibus ⁊ peccatis p:imi ⁊ p:e⸗cipui o:dinis clericalis:ad tranſgreſſio⸗nes ſecũdi o:dinis laicalis per ↄſequẽs accedamus. Et quia inter alias mundi dignitates eccleſie/iperij romani dignitas maio: ⁊ p:e⸗cipua eſt:quia ſuper omnes mũdi reges et p:incipes eſt vnus imperato:.⁊ oẽs mũdi reges ei ſubeſſe debẽt:qcqd dicat rex frãcie de facto.ex̃ q̃ ſi.ſint le.ꝑ venerabilẽ.§.inſu per.in glo.de facto.⁊ reges hiſpanie.ad h.lxiij.di.hadria⸗nus.ij.vbi de h.in gloſ.ꝗ.ibi vide.xi.q.j.§.hec ſiqs.vij.q.j. in apib⁹.xcvj.diſ.duo ſunt.ff.ad.l.rho.de iac.q̃ leuãde.Et q: maio: plus offendit:ſicut.ſ̃.§.a capite.in ar.xi. dixi de papa.xl.di.hõ. Jð de ei⁹ defectib⁹ ⁊ ſcelerib⁹ ꝑmit⁹ eſt di⸗cendũ. ¶ Peccãt aũt imperato:es ꝑmo: q: nõ faciũt iuſti⸗tiã: ꝓpter qð veniũt tẽpeſtates in ꝓpl̃m ⁊ flagitia.xxiij.q. v.ſi qs violẽtos.⁊.c.regũ.de nullo eñ magis placere deo pñt ꝙ ſi iuſtitiã exerceãt cõpeſcẽdo eos q̃ in ſuã ⁊ alio:uꝫ ꝑnicie debacchant̃.xxiij.q.v.qli nos.⁊ iuſticiã colere ſum mũ bonũ eſt i hac vita.xx.q.ij.cũ deuotiſſimã. Scðo pec cant impugnãdo ſanctã eccl̃iam matrẽ ſuã.xij.q.ij. q̃ abſ ſtulerit.xcvij.di.eccleſie.ibi: Noſtra tñ mater eccleſia qui tenentur defendere. ex̃ de natis ex li. ven.c.j.vnde papa

quidoq; deponūt eum.ex̄ de elec.venerabilē.§.obiectio/
ni.⁊.§.fi.ex̄ de re iudi. ad ap̄lice.lib.vi.q: ſiue pacata ſiue
turbata eccl̄ia fuerit tp̄e regiminis eoꝝ:p̄nceps is q̄ tui/
tionē ſibi cōmiſit ſcꝫ deus/exiget ratione. xxiii.q.v.p:inci
pes. Tertio q: diſtringūt clericos in foro ſuo placitare/
cōtra id.xi.q.i.cōtinua.⁊.c.nullus.⁊.c.inolita.⁊.c.placuit.
ex̄ de fo.cōpe. ſi diligenti.xxi.q.v.c.ii.⁊.c.ſi quis eps.cū.c.
ſequē.⁊ ɔtra illud qȯ iuſſerūt ⁊ fecerūt eoꝝ p̄deceſſores.
cauſa.c.q.2.ſacerdotibus.⁊.xvii.diſt.§.hinc etiā.xii.q.i.fu
turam. Quarto q: imiſcent ſe electionibꝰ prelatoꝝ aut
per ſe aut ꝑ ſuos ſatellites: aut ꝑ ſuas literas cōminato/
rias/cōtra iura.lxiii.di.ſacroꝝ.⁊.§.ſeq.⁊.c.hadrianus.i.⁊
c.ego lodoicus.de elec.ſacroſancta.xvi.q.vii.ſane.⁊.c.qſ/
quis.niſi hoc habeant de dn̄i pape p̄uilegio ſpāli.lxiii.di.
hadrianus.ii.cum.c.ſeq.⁊.§.p̄ncipibus.⁊.§.verū.⁊ ſic in
tellige.ex̄ de iu.pa.nobis fuit. Quinto quia aliquos ex
odio exheredant ⁊ deiiciūt:⁊ quoſdam ex leui opinionis
aura ſublimant.xv.q.vii.ſexta actione. Sexto q: ſine cā
pedagia concedūt ⁊ pecuniā mittunt. Non p̄nt impera/
tores ſine cā ɔcedere pedagia. Cauſa legitima ſm̄ Ray.
eſt defenſio ſtrate publice cōtra p̄dones in terra:vel pira
tas in aqua:vel ꝓ defenſione fidei vel patrie cōtra paga
nos vel hereticos:vl̄ alia ſimili iuſta cā. Qui ergo aliter
recipit ea:ad reſtitutionem tenet̄:q: ꝓhibita ſunt:niſi ab
iperatore vel rege vel lateran̄.concil̄.ſunt cōceſſa ex cā vl̄
ex longiſſima conſuetudine cuius nō extat memoria de/
bita.ex̄ de verbo.ſigni.ſup quibuſdā.§.p̄terea.ff.de pe. et
vec.l.vectigalia. ex̄ de cenſi. innouamꝰ. xxiiii.q.iii.ſiquis.
vide qȯ ſcripſi.ſ.in.xlvii.ar.ꝟ.quid de pedagiis.Quod di
ctū eſt de rege: Oſtiē.intelligit Romanoꝝ.ff.de ori.iu.l.
ii.§.nouiſſime.inſtitu.de iure nature.§.ſed qȯ p:incipi. et
no.Oſti.in ſumma.de cenſi.§.ex q̄bus.ꝟ.ſed nūquid ſine
cauſa. Imperator etiā vel rex qui mutauit ꝓ lucro tēpo/
rali in grauamen populi monetā: tenet̄ ad ſatiſfactionē.
maxime ſi p:imā iurauit tenere.ſic loquit̄ ex̄ de iureiurā.
quāto.Caueant ergo p̄ncipes monetā mutantes.nam ⁊
apud deū/⁊ in foro penitentiali aſtringuntur ſicut ex no/
uis pedagiis:vt dictū eſt:niſi forte hec innouatio fiat/po
pulo:cuiꝰ intereſt:approbante.ar. ex̄ de maio. ⁊ obe.c.ſi.
ſm̄ Oſti.qui ſic no.in p:e.§.ex q̄bus.ꝟ. ꝙ ſi moneta. Se
ptimo q: dimittunt vxores ſuas. vt ex̄ q̄ fi.ſint le.c.ꝑ vene
rabilem.§.videbat̄.ii.q.i.ſcelus.xi.q.iii. ita. Octauo q:
labūtur in hereſim.xi.q.iii.iulianus. Nono q: nō reuerē
tur ep̄os qui ſunt maioris dignitatis.xcvi.di.duo.⁊ ex̄ de
ma.⁊ obe.ſolite.Sed ipſos ſepe mutilāt ⁊ occidunt ⁊ ca
piūt ⁊ banniūt ⁊ degradant:ſicut quidā reges iam fece/
rūt portugallie/cōtra ex̄ de iureiurā.olim.⁊ de elec.vene
rabilē.⁊.c.ad ap̄lice.li.vi.pena taliū.ex̄ de penis.felicis.li.
vi.⁊.c.ti.ſiquis ſuadēte.in clemē. Decimo quia nō defen
dunt eccl̄iam vt tenent̄: ꝓpter qȯ poſſunt deponi.p:e.c.
p̄ncipes.xcvii.di.eccleſie.xv.q.vi.alius. Undecimo quia
periuri ſunt:q: raro ſeruāt fidelitatē quā iurant pape et
eccl̄ie romane.lxiii.di.ego.ex̄ de re iudi.ad ap̄lice.ꝟ.decl/
rauit.li.vi.ex̄ de iureiurā.Romani.in clemē. ⁊ dic̄ Guill̄.
in ſpec.in tit.de iureiurā.§.4.ꝟ.illud aūt. poſt p̄n. ꝙ electꝰ
p̄ſtabit p̄mo illud iuramentū legato ap̄lice ſedis: poſtea
qn̄ coronabitur:iterum p̄ſtabit illud pape: vt p:e.c.roma
ni. Duodecimo:q: nō curant recuperare terrā ſanctā: et
ſaracenos inimicos crucis dn̄ice impugnare. qui fidem
catholicā pſequūtur.quū adꝰ hoc ſit romanū imperiuꝫ a
dn̄o ſpāliter inſtitutū.xcvii.di.eccl̄ie. xxiii.q.v. p̄ncipes.c.
vnū ſolū.c.de liguribꝰ.xcvi.di. cōſtantinꝰ.⁊ vide Innoc̄.
deuoto.ꝙ ſup defectꝰ aliꝰ imperatoꝝ p̄nt colligi de his q̄
ponūtur p:e.c.ad ap̄lice. ❡ B Attendant aūt impera/
tores ad triplicē coronā:quā recipiūt ad bene agendū et
p̄merendū deſignatiuā. Nam rex romanoꝝ coronat̄ tri/
plici corona. Prima eſt ferrea: quā recipit ab archiep̄o
Colonien̄.aquiſgrani eiuſdem dioce. Ferrū autē fortitu
dinē deſignat:qua debet vincere rebelles.⁊ infideles cō/
culcare.vide Dan̄.ii.ibi: Et regnū quartuꝫ erit velut fer
reum: quȯ ferruꝫ cōminuit ⁊ domat omnia:ſic cōminuet
oīa hoc ⁊ conteret. ❡ Secūda eſt argentea: quā ingreſ/
ſus italiam recipit a mediolanen̄. archiep̄o in villa mo/
dicen̄.eiuſdem dioc̄.tamen Henricus catholicus valde:
quem vidi recepit illam mediolani in eccleſia ſancti Am
broſii tēpore pape Clementis.v. Argentū aūt ſonoꝝ deſi
gnans mūditiam ⁊ claritatem iuxta illud Prouerb.xxv.
Aufer rubiginē de argento:⁊ egredietur vas puriſſimū.
ſignificat ipm̄ principem ſonoꝝ ꝑ bonam famam.ex̄ de ſa
cra vnc.c.i.mundum.ii.q.i.ſcelus.⁊ clarum ꝑ ſapientiam.
Sap̄.viii.Habebis ꝓpter hanc ſcꝫ ſapientiā/claritatem
ad turbas. ❡ Tertia eſt de puro auro: quā coronam per
papam in eccleſia ſancti Petri ad altare ſancti Mauri/
cii recipit:⁊ deſignat aurum qȯ oibus metallis eſt excel/
lentius ⁊ nobilius:ipm̄ imperatorē aliis regibus ⁊ p̄nci/
pibus in potētia ⁊ iuſtitia excellentiorē eſſe debere ⁊ p:e/
cioſioreꝫ.plūbo t̄n̄ eius dignitas cōparatur: reſpectu ſa/
cerdotalis q̄ comparat̄ auro:vt p:e.c.duo.ſic olim in his
tribus metallis dabatur tributum romanis. Quū ergo
imperatores grauiter peccant: corone he ſpūaliter de ca
pitibus cadunt.vn̄ poſſunt dicere Thre.iiii.Cecidit coro
na capitis noſtri.ve nobis q: peccauimꝰ. Tredecimo:q:
alienāt bona imperii.nō em̄ ſunt ꝓprietarii iperii.vide qȯ
legit̄ ⁊ no.xxviii.q.viii.§.q̄uis.gloſ.i.que incipit:⁊ ita.Sꝫ
defenſores etiā miniſtratores ⁊ augmētatores. Un̄ pro/
pterea auguſti vocātur ab augeo auges.Luc̄.ii.Exiit edi
ctum a ceſare auguſto. ad hoc facit.C.quadrie. preſcrip.
bene a zenone.viii.diſt.quo iure. ⁊ eſt caſus ex̄ de iureiur.
intellecto.⁊ iunge qȯ no.ſ̄.§.vna cōſideratio.ꝟ. eſt ergo
in ar.xiii. ❡ C Et ꝓpterea dicit Accur.ꝙ donatio facta
eccl̄ie per Conſtantinū de qua dicit̄.xcvi.diſt. cōſtantinꝰ.
⁊ de elec.fundamenta.ꝙ nō tenuit.⁊ ꝙ ſucceſſor eam po
tuit reuocare:vt ſcripſit in aut̄.quȯ oportet epiſ. poſt p̄n.
⁊ hoc cōmuniter tenent legiſte.decretiſte tenent contra:
vt no. Joā.lxiii.diſt.ego lodoicus.gloſ.i.pro quo facit ibi
textus vſq; in perpetuuꝫ. Patet ꝙ hoc non fuit pſonale:
nec papa huic renūtiauit vt non poſſet iterato reuocare
ſm̄ Hug.⁊ p:e.c.conſtantinus.ad fi.ibi:ſtatuimus ⁊ con
firmamus vſq; ad finem mūdi.⁊ ex̄ de iureiurā.Romani
§.fi.ꝟ.eidem.ibi:ac p̄cipue p̄clare memorie Conſtantinū.
in clemē.ex̄ de elec.fundamenta.§.ne aūt.li.vi.Unde dn̄s
papa vel imperator poteſt donare in quātacūq; quātita/
te donare voluerit:⁊ valet ſine ſcriptura ⁊ inſinuatione.
C.de dona.ſancimus.⁊ q̄ fiunt in priuatis.in p̄ncipē ſimi
liter valent cuiuſcūq; fuerit quātitatis.C.de dona. autē.
⁊ a priuatis.Et quū datur piis locis optima menſura eſt
rerum donatarum imenſitas.in aut̄.de non alie.aut per/
mu.re.eccle.§. finimus.coll̄.ii. ⁊ loquitur proprie in do/
natione quā facit imperator ſm̄ Hoſ.⁊ Joan.de anto. in
ſumma ſua de dona.§.dn̄s papa.vn̄ in p:e.c.ego lodoicꝰ.
ibi/concedo.i.nō inquieto:non moleſto:habere ꝑmitto:
non reſiſto/q̄n pacifice ⁊ quiete habeas ⁊ poſſideas.naꝫ
antea eccleſia romana habuerat ⁊ tenuerat iſta:ſicut pꝫ
ex litera:ſed forte non oīa Hug. ſic autem fecit dn̄s Ru/
dolphus rex alemānie qui donauit eccl̄ie romane ciuita
tem bonon̄.cum diſtrictu ſuo/⁊ totam romandiolā. nam
nō donauit ſm̄ veritatem:quoniā ab antiquo facta erat
donatio a Pipino patre Caroli magni/⁊ aliis imperato
ribus.qȯ dic vt no.in ſpec̄.de reſcrip.p̄ſentia.§.ratiōe cau
ſe.ꝟ.item qȯ obtentū eſt ⁊c.facit ꝓ hoc qȯ legit̄ ⁊ no. xvi.
q.iii.placuit.i.adde hic quod ſcripſi.ſ̄.in p̄ma parte in ar.
xiii.ꝟ. Item romana.⁊ in ar.xliii.ꝟ.fi.ceterum.⁊ in ar.xlv.
ꝟ.⁊ auguſtinꝰ. ❡ Hic tamen ſciendūꝫ eſt ꝙ quilibet pōt
regulariter rem ſuā eccleſie relinquere:contra quā multi
tyrāni multas diuerſas machinationes ingerunt:⁊ ideo
ɔtra tales inuehit̄ cōciliū ḡnale.ex̄ de re.ec.nō alie. cū lai
cis.ibi: Non ſolū de alienatiōe feudoꝝ ac aliarū poſſeſſio
nū eccleſiaſticarū ⁊ vſurpatione iuriſdictionū:ſed etiam
de mortuariis ⁊c.i. ꝓ aia derelictis.De q̄bꝰ aliq̄ ſtatuūt ꝙ
eccleſia infra annū ⁊ diē diſtrahat al̄s authoritate ꝓpria

Donatio facta eccleſie a Cōſtātino an ſit reuocabilis nec ne.

Pōt quiuis rem ſuā eccleſie ſic relinquere.

relicta occupant cõtra.l.C.de ſacro.ec.generali.⁊.l.iube
mus.vbi dr̄:ꝙ cuilibet res ſuas patrimoniales/vel par-
tem ſiue cauſa moꝛtis vel iure inſtitutionis vel quocūq;
alio modo relinquere vel inter viuos donare licet eccl'ie:
nec eſt neceſſe ꝙ talis donatio actis inſinuetur. C.de ſa-
cro.ec.illud.vide qd̓ legit̃ ⁊ no.in pꝛima ⁊ vltima gloſ. ex̄
de cõfir.eccle.c.ij.vnde ſiquis etiã de curiali foꝛtuna eccle
ſie reliquerit: tales donationes et eccleſie libere ſunt et
imunes a lucratiuoꝝ inſcriptionibus.Cur em̄ nõ facim⁹
diſcrimen inter res diuinas ⁊ humanas.C. de ſacro.ec.l.
ſancimus.ij.q eſt canonizata.xviij.q.viij.§.quis in.l.ſan-
cimus. ⁊ hec etiã futurũ tẽpus reſpiciũt.in aut.de eccl'ia.
titu.§.ad hec.C.de ſacroſanc.eccle.decernimus C.de epi.
⁊ cleri.omnia ꝑuilegia.Hoc em̄ ius ꝙ eccleſie relinquat̃
maxime in vltimis volũtatibus/valde fauoꝛabile eſt:tũ
fauoꝛe vltime volũtatis.C.de ſacro ſan.ec.l.j.tum fauoꝛe
anime.xiij.q.ij.anime defunctoꝝ.C.de ſacro.ec.ſancim⁹.j.
Tũ fauoꝛe eccleſie que habet̃ loco minoꝛis ⁊ filij.in aut.
de ſanc.epiſ.§.penulti.in fi.in aut.de eccle. titu.§. ſignis.
in noie magni de.coll'.ix.⁊ p̄ce.nulla igit̃ cõſtitutione.nul
la conſuetudine ↄtrariũ ſtatui põt:quũ ſine periculo aie
ſeruari nõ poſſit.ex̄ de ↄſue.c.fi.⁊ de pſcrip.c.fi. Sed con-
tra:q2 ſi ſic tẽpoꝛalia poſſunt relinqui eccleſijs:cito ad ec
cleſiam poterũt deuolui oia tẽpoꝛalia:q2 quũ nihil poſſit
alienare eccl'ia exquo ſemel acquiſiuit rẽ. ex̄ de re.ec.non
alie.nulli.⁊.c.ſiquis.ꝑ totum.C.de ſacroſan.ec.iubemus.
⁊ in Aut̃.hoc ius poꝛrectum.qd̓ ponit̃.x.q.ij.hoc ius. ⁊ in
Aut̃.de nõ alie.re.ec.coll'.ij.⁊ de aliena.emphite.coll'.ix.et
ꝑ totum.nũq̄ deſinet eſſe heres:vt in li.feu.de feudi.alie-
na.clientulus. ❡ D Et expſſum eſt ꝙ non licet feudum
donare:nec ꝓ aia iudicare:nec in dotẽ ꝓ filia dare.in lib.
feudo.qualiter iurare debet vaſallus dño donare. ideo
ſi vaſallus religionẽ intrauerit:feudũ amittit.idem ſi cle
ricus fiat.in lib.feu.ſi de feu.vaſal.interpel. fuerit clericũ
de feudo femineo.§.ex hoc illud. q2 nec ꝑtinet ad eum be
neficiũ qui nõ dꝫ gerere officiũ.in li.feud. de inueſtitura:
quã citius accipit miles.⁊ ar.ex̄ de cleri.cõiu.ꝙ autẽ. ⁊.c.
diuerſis.⁊ de p̄ben.ſup inoꝛdinata.⁊.c.extirpãde.Quid
plura:nec vendere licet feudum:nec pignoꝛare:nec ꝓ aia
iudicare:nec quoquo modo alienare pter dñi voluntatẽ:
vt in li.feu.de feu.nõ alie.ſine cõſenſu maioꝛis dñi/impe
rialẽ.§.habito.legit̃ ⁊ no.ex̄ de feu.c.ij. ❡ Nec obſ. de re.
ec.nõ alie.cũ laicis.vel alia iura canonica.q2 nihil ad ec-
cleſiã de feu.ex̄ de fo.cõpe.ex trãſmiſſa.⁊.c.verũ. Nec etiã
papa vult detrahere iuri regio.ex̄ qui fi.ſint legi. latoꝛ.et
c.cauſam.ij.de ap.ſi duobus.⁊ diſtincte ſunt iuriſdictiões
in Aut̃. quõ opꝫ epiſ. reſpõſo.j.in ꝑn.coll'.j.⁊.xcvj.di.duo.
Solu.qualitas feudi cõſideranda eſt. nã ſi ſit de camera
dñi ad tẽpus datum:in tali habent ↄtraria locũ:quũ nõ
ſit perpetuũ:nec heres ſuccedat.de tali loquit̃ in lib.feu.
q̇bus mo.feu.amit.§. Item ſiquis feudũ in curte.⁊ in ꝑn.
li.qui.feu.dare poſ.ꝑ totum.⁊ de feudo gardie ſeu gaſtal
lie. Item illud idem eſt de comitatu:in quo non ſuccedit
filius ſm ius antiquũ:qd̓ tñ hodie vſurpatũ eſt.ſic loqui
tur de feu.alie.ſi clientulus.⁊ de tali etiã ſcꝫ tpali loquit̃.
ex̄ de dona.inter virũ ⁊ vxo.nuper. ❡ Item ſi de natura
feudi eſt/ꝙ vaſallus in ꝓpꝛia pſona ſeruiat.⁊ in tali non
ſuccedit clericus etiã ſi filius ſit:quũ non pſonaliter poſ-
ſit ſeruire.xiij.q.viij.§.j.⁊.c.his a quibus.nec ꝑ alium:q2
natura feudi:qd̓ pſonale eſt: hoc nõ patitur.ar. ex̄ de offi.
dele.qm̄.ff.de ſolu.inter artifices. C.de cadu. tol.l.j.§.ſin
vero talis.Si vero paternũ ⁊ reale ſiue ꝑpetuũ ſit:⁊ con
ſueuit ſeruiri ꝑ alium:ſicut fere vbiq; eſt: tunc habẽt locũ
p̄ma iura.vide qd̓ no.xxxiij.q.ij.latoꝛem.in gloſ.amittat.
Et ſi quomodo ſit inter dñm ⁊ vaſallu3/vtrũ ſit paternũ
vel nouu3: bonus iudex eſtimare debet cui deferat iura-
mentũ vt in lib.feu.de gradi.ſucce.c.j.⁊.ij. ⁊ de inueſtitu-
ra quã citius accepit.§. Item placet.⁊.c.ibi ſequẽ. qui ſi-
bi ⁊ heredibus.vbi etiam loquit̃ de allodio. ⁊ de eodem
allodio habes in lombarda de pꝛohi.nup.l.vt epi.de quo

etiam dicitur/ꝙ ſi alicui in feudum concedatur: deuenit
dẽ eccleſie.is cui ↄceſſum fuerat in feudum non põt ipm̄
retinere:niſi ſibi denuo ab eccleſia cõcedatur. ⁊ hic eſt ca
ſus in quo vaſallus amittit feudũ ſine culpa ſua: vt in li.
feu.de pace iura.fir.l.vnica.§.penulti. Igitur cõſuetudo
terre ↄſideranda eſt. nã inuenitur feudũ ſine fidelitate:
vt in lib.feu.qualiter fiat inueſtitura.c.nulla. Item inue-
nitur feudum liberũ ⁊ immune: de quo nõ tenetur quis
facere niſi ſimplicem recognitionem. vnde cõſueuit dici
vulgariter.Ego teneo hoc caſtrũ in feudum liberũ.et ſic
ſm diuerſas cõſuetudines/diuerſimode iudicabitur de
feudo.⁊ ſi nõ apparet certa cõſuetudo:iure ſcripto viten
dum eſt: vt in li.feu.explicit liber p̄mus. ❡ Incipit ſecun
dus de feudi cognitione.c.cauſaru3.ꝑ qd̓ apparet ꝙ iura
liberi feudi nõ aſtringunt aliquos niſi ſit lex imperialis.
Et in tali ſcilꝫ feudo paterno ſuccedit filius etiam ſi reli-
gioſus ſit.in Aut̃.de ſanc.epiſ.§. nullam. coll'.ix. antiquũ
ergo feudum qd̓ quaſi patrimoniũ põt dici:niſi conſuetu
do cõtraria repugnet: vnde ⁊ p̄lat⁹ põt h̓ dare in feudũ:
quis aliud ſit in nouo.ex̄ de feu.c.ij.⁊ in lib.feu.de cleric
inueſtituram facit.c.j.in fi.hec ſolũmodo expꝛeſſe cõpꝛo-
batur in li.feu.in cap'lis.conradi regis.c.ſiquis ea.⁊ hoc
verum eſt:niſi in fraudem fiat: vt in li.feu.qd̓ ſit inueſtitu
ra.c.noui vero feudi inueſtitura.puta patitur ſe conueniri
aliquis vaſallus ab eccleſia coꝛam eccleſiaſtico iudice:⁊
ↄfitetur in fraudem ſe vel p̄deceſſoꝛes ſuos magna dãna
dediſſe eccleſijs:quũ tamen falſum ↄfiteatur.vñ in reſtau
rationem dãnoꝝ dat ei quicq̇d habet retento ſibi vſufru
ctu ad vitã ſuam.⁊ de his oibus ſit libellus: ⁊ dicit/Ego
iudico hic animã meã vt vitem extremũ iudiciũ futurum.
taliter colludendo nõ põt feudũ pꝛo aia iudicari. ſic põt
intelligi lex/imperialem. ❡ Qꝛ aũt imperatoꝛes ſucceſ-
ſoꝛes Cõſtantini nõ poſſunt reuocare donationem illam
factã eccleſie ꝑ eum:ex eo etiam apparet: q2 iura illa q̇ de
hac donatione loquũtur:ſunt authoꝛitate ap'lica perpe-
tuo ↄfirmata.xxv.q.ij.c.j.⁊.iij.⁊.c.eccleſiaſtice. et pre. igit̃
exquo authoꝛitas ſuperioꝛis intercessit: ſilet ptãs infe-
rioꝛis.ex̄ de iudic.cum veniſſent.⁊ de cõfirma. vti.c.j.⁊.ij.
papa autẽ ſuperioꝛ eſt.ex̄ de maio.⁊ obe.ſolite. qui fi. ſint
legi.ꝑ venerabilem.§.j. Non poterat aũt cogi imperatoꝛ
vt hanc donationẽ faceret eccleſie: vel ꝑuilegium ↄcede
ret.ſed exquo dedit auferre nõ põt.xxv.q.ij.ꝑuilegia.j.⁊
ij.⁊.l.ſeq.⁊ ar.C.de acci.⁊ obli. ſicut in initio.de vo. ⁊ vo.
re.magne.maxime exquo romana eccleſia ipſa appꝛoba-
uit.xcvj.diſt.bene.de.cõſt.eccleſia.⁊ ar.xxiij.q.v.ad fi. ſm
Oſti.qui ita no.in ſumma de imu.eccle. §.penulti.ꝟ. ſed
nec.ibi vide qd̓ hic deeſt. ❡ Immo etiã rex romanoꝝ qui
nondum eſt coꝛonatus vel imperatoꝛ ꝑuilegia dare põt.
de quo ſatis no.in ſpec.de reſcrip.pꝛeſentia.§.ſi.ꝟ. Item
qd̓ eſt obtẽtum.⁊ hoc diſputauit ⁊ tenuit Iacob⁹ de are.
⁊ facit qd̓ no. Innoc.de elec.venerabilem.⁊ clemẽ. de iu.
iu.romani.ibi/reges romanos. ❡ Et refert Oſti.de ſb.
ſigni. ſuper quibuſdam. ꝙ vidit in alemãnia per pꝛinci-
pes iudicari/ꝙ rex romanoꝝ poſt electionem concoꝛdẽ
eãdem habeat poteſtate3 quã imperatoꝛ:⁊ ꝙ vnctio nihil
addit. ⁊ facit qd̓ no.xxiij.di.legim⁹.in Gloſ.:⁊ ſola.⁊ op.
ar.de tranſla.inter coꝛpalia.§.cũ ḡ.ibi:Cui pfecto ep'alis
dignitas nihil addit.⁊ de hoc ꝑ Ioã.an.in pꝛe.c.romani.
in gloſ.romanos. et ſequit̃ vt dicit ꝙ vidit ⁊ habuit foꝛ-
mas quarũdam literarũ que de regiſtro Inno.iij.dicun
tur extracte:que emanauerũt ſup negotio diſcoꝛdie ele-
ctionis de qua loquit̃ decre.venerabilem.quaru3 altera
dirigebatur/archiep̄is/ep̄is ⁊ p̄latis ⁊ ꝑncipibus alemã-
nie⁊ ſclauonie:altera ſpãliter maguntin.inter alia refert
tes/ꝙ inconcuſſa cõſuetudo imperij romani cõſona iure
ſubnixa per patientiã ſedis ap'lice tolerata.⁊ per toleran
tiam appꝛobata/habet hoc ꝙ electi duobus in diſcoꝛdia
vterq; adminiſtrat vt rex:⁊ omnẽ imperij iuriſdictionem
exercet.qd̓ declarat ibi papa locũ habere donec per papã
alterius electio fuerit appꝛobata: vel repꝛobata. ⁊ adde
qd̓ ſcripſi

qđ ſcripſi in pꝛima pte in ar.xliiij.ꝟ. Itē nota. in additione ſi queris. de pꝛiuilegijs ꝯceſſis eccleſie ⁊ clericis ab impe ratoꝛib⁹. de ſen.ex.nouerit. ſm Innocē. Et ꝗs exemit cleri cos a iuriſdictiōe imperatoꝛis. de ana. ⁊ obe.ſiquis. ſm eū ꝑuilegijs datis ab impatoꝛibus et regibus fidelibus ec cleſijs et clericis in diuerſis caſib⁹. lxxix. diſt. ſi duo. in titu lo rub. xcvj. di. in ſcripturis. ⁊. c. ſatis. ⁊. c. cōſtantin⁹. xcvij. diſt. eccle mee. ⁊. c. victoꝛ honoꝛi⁹. xj. q. j. cōtinua. ⁊. l. ſiquis cū clerico. ⁊. l. quicūq̄ itē. ⁊. c. de ꝑſona. ij. q. j. in ꝑmis. xv. q. iij. ſane. xvj. q. j. gnāliter. §. nouarū. xvj. q. iij. §. pſcriptio nū. ⁊. c. vlt. xix. q. vlt. ſi qua mulier. c. nunc autē. c. nō liceat. xxiij. q. iiij. ipſa pietas. ⁊. q. viij. §. q̄uis. xxv. q. j. §. vlt. ⁊. q. ij. l. quecūq̄ igitur. ⁊. l. ſi eccleſie. xxvij. q. j. ſiquis rapuerit. xx. q. vltima. §. ſed obijcitur. ⁊c. ¶ Articulus. xx. A

Reges i quib⁹ offendūt

Poſt imperatoꝛū de fectus de regum criminib⁹ eſt tangendum. ¶ Peccant autē reges pꝛimo trahendo cle ricos ad foꝛū ſuum: vnde deponēdi eſſent a ppꝛia dignitate. xj. q. j. null⁹. Nā q̄ celeſtē militē pulſat. j. q. iij. ſaluatoꝛ. ei⁹ foꝛū ſequi debet. xj. q. j. chꝛiſtianis. vide qđ dixi. ſ. §. pꝛimo. ꝟ. tertio. Secūdo q2 a clericis ⁊ eccleſijs et eccleſiaſticis ꝑſonis pēſiones ⁊ ꝓcurationes ⁊ banna et penas extoꝛquēt cōtra iura et eccleſiaſticā libertatē. xv. q. j. §. nouarū. l. placet. ⁊. C. de ſacro. ec. l. placet. ⁊ ideo te nenť pena. c. librarū auri aſtricti. xxv. q. ij. quecūq̄. al. eſt. c. per ſe. ⁊ incipit. ſi eccleſie igiť. in q̄ caſu iniuriarū actiōe te nenť. ex̄ de iniuř. olim. ad idē. xxiij. q. viij. §. q̄uis. nā plus iuuat eccleſia regem oꝛationib⁹ q̄ armis miles vel armi ger vt in. l. ibi ſequē. quicūq̄. Tertio q2 ducūt ſecum ſacer dotes ⁊ clericos ad bellū cōtra iura. xxiij. q. viij. quo auſu. et. c. ſiquis ep̄s. c. ſi vobis fratres. c. repꝛehēſibile. xxxvj. di. ſiqs vult. ex̄ de vo. de multa. §. penul. qđ intelligas qn̄ va dūt vt pugnēt ibi ꝑſonaliter vt ibi: ſecus ſi ad dandū con ſiliū: ⁊ ad exhoꝛtandū vadūt in iuſto bello: vt ibi. ⁊. xxxiij. q. viij. hoꝛtatu. vide qđ notaui. ſ. in ꝑma pte. §. ſʒ queritur qn̄. ꝟ. pnt. cū. ꝟ. ſequētib⁹ in xlviij. ar. Quarto quia nō fa ciūt iuſtitiā: vn̄ deponēdi ſunt. xxiij. q. v. regū. xv. q. vj. ali⁹. Quinto q2 tallijs ⁊ exactionib⁹ ppl'm dei affligūt indebi te: ⁊ coꝛpib⁹ iniurianť. de q̄b⁹ deo teneť reddere rōnē. xiiij. q. v. nō ſane. xxiij. q. iiij. qn̄ vult. ⁊. c. ſi eccl'ia. i ſi. Sexto q2 oc cupāt alienas terras: ⁊ nō ſūt ꝯtēti ppꝛijs terminis. xxiij. q. ij. transferūt. et tales nō ſaluātur ſi al's bene etiā admi niſtrēt: niſi res reſtituāt alienas. xiiij. q. vj. ſi res. de peni. di. v. falſas. xiiij. q. v. neq̄ eīm. lxj. di. miramur. ⁊ ideo etiā iuſte poſſunt impugnari. xxiij. q. ij. c. j. Eſt enim iuſtū bellū ꝓ re bus reperēdis: vel defendēdis. xxiij. q. ij. dn̄s. Itē ꝯtra Sa racenos. vide Innocē. ex̄ de vo. qđ ſup his. ⁊ qđ no. ſ. in ꝑ ma pte in ar. xxxvij. ꝟ. Itez ſm Innocē. qui terras noſtras detinēt occupatas. xxiij. q. viij. diſpar. ⁊ intendunt occupa re ſi poſſunt: vt in. c. ibi ſequenti. et cōtra excōmunicatos. xxiij. q. v. omniū. ⁊. c. excōmunicatoꝛū. ⁊. q. viij. omni timoꝛe et. c. ſi nulla. ⁊. c. vt pꝛidem. De bello iuſto et iniuſto vide la te qđ ſcripſi. ſ. xlvij. ar. ꝟ. circa. cum. ꝟ. ſequenti. ⁊. §. ſe. q̄ ſic incipit: vt de hoc. ¶ B Septimo quia quum vnus rex vni mulieri vir ſufficiat: volunt tamē plures habere: ſicut equus emiſſarius ⁊ mulus quib⁹ nō eſt intellectus: in ani me ſue ꝑiculū et ſcādalū plurimoꝛū: q̄re et excōmunicari et deponi deberent tales ſi incoꝛrigibiles apparēt. xj. q. iij. pꝛecipue. et. c. teugaldū. c. ita coꝛpoꝛis. ij. q. j. ſcelus. ex̄ de di uoꝛ. gaudemus. Octauo ſimul crimē ſacrilegij et leſe ma ieſtatis cōmittunt iudeis ſup chꝛiſtianos officia cōmittē tes. liiij. di. nulla. ex̄ de iudeis. cum ſit. xvij. q. iiij. conſtituit. In hoc pꝛecipue reges peccāt hiſpanie: quoꝛū coꝛpoꝛum et rerum iudei fallaciſſimi ſunt: dij rapaciſſimi: homines deuoꝛantes: quoꝛum perfidia ſemp chꝛiſtū et chꝛiſtianos perſequiť maxime in occulto. ex̄ de iude. ⁊ ſi. Nec obſtat ex̄ de iudeis. et ſpeciali. ꝟ. innuit. q̄ hec poſſunt committi iu deo chꝛiſtianis nō ſuſpecto: quia illud de cōparatiua ꝑmiſ ſione eſt intelligēdum: ſicut et illud qđ dicit canon. xxxiij. q. ij. ſiquid verius. vbi de hac legiť. ⁊ no. q̄ ſiquis vult in terficere vxoꝛē ſuam vt accipiat aliam: pꝛimā dimittat et nō interficiat. nec eīm ꝓpter hoc ab adulterio excuſať ſic rex ſi tali committat: nō a pctō: ſed a pena tēpoꝛali excuſa tur. qđ dic vt no. Oſtiē. in ſumma. de iudeis. §. et in quib⁹ grauenť. ꝟ. poſſunt tamen ꝑncipes. Nono in decimis et pꝛimitijs quas nō ſoluunt: ad quas tamē ſoluēdas tenen tur. xvj. q. j. reuertimini. ⁊. c. decime. xxiij. q. v. dicat aliquis. de cōſe. di. v. quadrageſima. in ſi. xij. q. j. duo. ibi Decimas reddere et ita ſaluari poterūt. quib⁹ habeāt ſoluere: vide qđ no. ex̄ de ma. ⁊ obe. oēs ꝑncipes. et ſi ſoluūt non tamē integre: quia nō ſoluunt de furnis et molendinis ⁊ hoꝛ tis feno et lana pecoꝛum ſuoꝛū et piſcarijs eſt interpoſi tio. Sicut reges poꝛtugallie contra iura ex̄ de deci. perue nit. ⁊. c. ex tranſmiſſa. ⁊. c. paſtoꝛalis. et auferūt decimas ce te et alioꝛū piſcium eccleſijs et retinent ſibi cōtra id ex̄ de feri. licet. Decimo in augurijs qđ quidā ſequūtur: et eis cō fidunt. et in quibuſdā alijs ſoꝛtibus et ſupſtitionib⁹ a ve ra fide deuiantes. xxvj. q. v. augurijs. et. c. epiſcopi. ⁊ ideo ſine luce ſunt tales: quia nihil melius reſplendet in pꝛin cipe q̄ recta fides. C. de ſumma tri. inter claras. xcvj. diſt. ſi imperatoꝛ. Undecimo q2 et al's rixoſi et iroſi ⁊ furioſi et crudeles ſunt: quū deberent eſſe manſueti et tractabi les et humani. vnde dicit lex. C. de dona. inter virū et vxo rem. l. ſi. nihil aliud tam peculiare eſt imperialis maieſta tis q̄ humanitas: per quam ſolam dei ſeruatur imitatio. Pꝛouerb. xx. Miſericoꝛdia et veritas cuſtodiunt regem: et roboꝛať clemētia thꝛonus eius. Adde qđ ſcripſi. ſ. in ꝑ ma parte in ar. lvij. ꝑ totum. et ad hoc eſt op. ar. ij. lib̄ꝛo. de animalibus q̄ apis electus in regem ponit vel ꝑdit acu leum. hoc idem dicit Iſidoꝛus li. xij. etymologiarum. c. de regibus. vbi dicit q̄ regis virtutes ꝑcipue due ſunt: Iuſti tia et pietas. Unde pꝛopꝛie in iure imperatoꝛes et reges clementes pij et tranquilli vocanť. C. de legi. l. j. xcvij. diſt. eccleſie. ⁊. c. victoꝛ. xcvj. di. conſtātinus. xj. q. j. ſacerdotib⁹. Nam iuſtitia per ſe ſeuera eſt. ad hec. xxiij. q. iiij. duo iſta. et. §. pꝛecepta. ⁊. xlv. diſt. in multis. c. Duodecimo leges iniquas conſtituūt contra id. xxiij. q. iiij. ſi eccl'ia. in ſi. di. iiij. erit autē. et frequēter contra eccleſiam et leges eius. ix. diſt. c. j. ⁊. ij. ⁊. x. diſt. in ꝑmis. vj. c. Decimotertio quia nō faciunt id ad quod eſt poteſtas regia inſtituta ſcʒ vt ma li a malo coerceantur: ⁊ boni inter malos q̄ete viuāt. xxiij. q. v. non fruſtra. et. q. iiij. qui peccat. ante ſi. ex̄ in pꝛohe. de cre. Rex pacificus. diſt. iiij. c. j. Decimoquarto impugnāt eccleſiam ſepe et clericos quos debent defendere. xxiij. q. iiij. maximianus. ⁊. c. ij. ⁊. c. ſe. ⁊. q. v. pꝛincipes. xj. q. j. chꝛi ſtianis. Nec impugnant hereſes ſicut debēt. xxiij. q. iiij. qn̄ et. c. ſi eccleſia. in ſi. Decimoquinto non puniunt blaſphe mantes ſicut debēt. xxiij. q. iiij. nō inuenitur. Decimoſexto non ſubijciunt ſe ipſis et pꝛeſbyteris ſicut debēt: et ꝑmit tunt ſibi manus oſculari ab eis quū potius ipſi epiſcopo rū manus debeant oſculari. x. diſt. certum eſt. lxiij. diſt. va lerinian⁹. de iudic. nouit. xcvj. diſt. duo. in ſi. ⁊. c. nūq̄. vide qđ dixi. ſ. in hac ſcđa pte. §. cōſequēter. ꝟ. et eſt argumētū. xviij. ar. Decimoſeptimo q2 recipiūt ab electis i epiſcopū vel archiepiſcopū intra regnū ſuū cautionē et homagiū vel fidelitatē: quū nihil tēpoꝛale teneāt ab eiſdem: cōtra iura de q̄bus legitur ⁊ no. ex̄ de ꝯno. et diligenti. de reg. iuř. c. vlt. de ex. pre. grauē. gloſ. j. Sed ſuper hoc vide In nocē. de elec. ſignificaſti. Decimooctauo quia puniūt etiā hereticos etiam ſi ꝑſone ſint eccleſiaſtice. ar. iuriū que ꝓ eis facere videnť. xvij. diſt. nec licuit. lxxix. diſt. ſiquis pecu nia. j. q. vlti. c. vlti. xxiij. q. iiij. quādo vult. c. non inueniť. ⁊. c. ſe. et. q. v. non nos. et in. c. ſe. et. c. ſi audieris. cū. iij. c. ſe. et c. pꝛincipes. ⁊. q. viij. legi. in ſi. diſt. viij. quo iure. Sed quū crimen iſtud eccleſiaſticū ſit: ſicut et multa alia que no. ex̄ de fo. cō. in ſi. cū ſit. nec reges: nec alij iudices de eo ſe poſ ſunt maxime hodie intromittere. al's hodie ſunt excōmu nicati: vt eſt expꝛeſſum ex̄ de hereti. vt inquiſitionis. §. ꝓ hibemus. li. vj. niſi quum eoꝛum cōtra eos inuocatur bꝛa